

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
менеджменту та бізнесу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ГРАНТОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Подієвий менеджмент

Статус дисципліни

вибіркова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник програми:
д.е.н., професор

Тетяна БЛИЗНЮК

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу,
д.е.н., проф.

Тетяна ЛЕПЕЙКО

Гарант програми
д.е.н., проф.

Тетяна БЛИЗНЮК

Харків
2023

ВСТУП

Управління проектами на сьогоднішній день є однією з найбільш актуальних та прогресивних управлінських технологій, що продовжує швидко розвиватись. Напрямів застосування проектного підходу надзвичайно багато, і вони можуть охоплювати практично всі сфери людської діяльності.

Мета навчальної дисципліни це оволодіння комплексом професійних навичок з управління проектами, аналітики, планування, маркетингу, PR-менеджменту, ділової комунікації та документообігу для написання проектів на отримання безповоротної фінансової допомоги.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес підготовки грантової заявки.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення особливостей написання проектів на отримання безповоротної фінансової допомоги.

Завданнями навчальної дисципліни є:

опанувати теоретичні засади таких понять, як «грантовий менеджмент», «фандрайзинг», «управління грантами» тощо;

набути знань і вмінь з фандрайзингу, управління та моніторингу реалізації грантових проектів, особливостей звітування з реалізації грантів;

освоїти навички написання проектних заявок, бюджетування, формування команди проекту та пошук партнерства;

вміння формувати креативні й інноваційні проекти, вибудовувати логічно-наслідкові зв'язки при формування грантових заявок;

набути спеціальних компетентностей з грантового менеджменту.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH3	ЗК2, СК5, СК8
PH4	ЗК2, ЗК3, СК3, СК6, СК10
PH5	ЗК2, ЗК3, СК 4, СК7, СК9
PH6	ЗК4, ЗК5, ЗК7, СК3, СК6, СК9
PH9	ЗК2, ЗК5, СК6, СК9
PH10	ЗК4, ЗК5, ЗК7, СК6, СК9
PH11	ЗК2, ЗК3, СК12
PH12	ЗК6, СК5, СК6, СК13
PH13	ЗК6,СК6

де, ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності)

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

СК3. Здатність до планування, обґрунтування та обговорення результатів проведеного дослідження

СК4. Здатність вирішувати соціокультурні проблеми за невизначених умов і вимог та надавати науково-обґрунтовані, професійні рекомендації та висновки

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати науково-дослідні, науково-виробничі, соціокультурні проекти

СК6. Здатність швидко адаптуватися до викликів часу, до специфічних умов і напрямів професійної діяльності

СК7. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультаційну допомогу у розробленні соціокультурних проектів і програм

СК8. Здатність застосовувати креативні технології на практиці

СК9. Здатність працювати з високим ступенем автономії, оцінювати потенційні результати, обмеження та ризики, брати відповідальність за планування і реалізацію соціокультурного проекту

СК10. Здатність до прогностичної та проектної діяльності у сфері культури, моделювання інноваційних соціально-культурних процесів і явищ, виявлення тенденцій їх розвитку.

СК12. Здатність бути лідером у соціокультурній сфері

СК13. Здатність розробляти та реалізовувати системи управління в сфері соціокультурної діяльності.

РН3. Вміти збирати та інтегрувати докази власної дослідницької позиції, обґрунтовувати результати соціокультурних практик, презентувати і відстоювати власну думку щодо результатів досліджень та інновацій

РН4. Здійснювати власну наукову та професійну діяльність з дотриманням вимог чинного законодавства

РН5. Використовувати міждисциплінарний підхід до вирішення складних задач і проблем соціокультурної діяльності

РН6. Аналізувати та оцінювати ризики, приймати ефективні рішення з питань соціокультурної діяльності

РН9. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, соціокультурних стратегій і проектів державною та іноземною мовами

РН10. Здійснювати стратегічне, діагностичне, оперативне управління соціокультурними інституціями і проектами

РН11. Організовувати конструктивний діалог між зацікавленими стейкхолдерами соціокультурних трансформацій задля досягнення спільно визначеної мети (місії)

РН12. Збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх практичні результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення

РН13. Використовувати сучасний світовий досвід менеджменту в сфері соціокультурної діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти грантового менеджменту

Тема 1. Планування проєкту

1.1. Види грантів і їх особливості

Грантова підтримка та її види. Класифікація грантів за різними ознаками: за призначенням підтримки, за кількістю виконавців, за географією реалізації, за періодичністю, за видом грантодавця/донора тощо. Специфіка державних, приватних і міжнародних грантів. Основні переваги та недоліки грантової підтримки. Особливості грантової підтримки в Україні.

1.2. Формування проєкту

Визначення ідеї як основи майбутнього проєкту. Як знайти потрібний грант. Визначення актуальності проєкту та його відповідність цінностям і пріоритетам грантодавця.

Тема 2. Робочий план проєкту

2.1. Планування як важлива складова грантової заявки.

Формування плану реалізації грантового проєкту та його взаємопов'язаність з елементами грантової заявки.

Тема 3. Команда проєкту

3.1. Формування команди

Як сформувати «правильну» команду, розподіл функцій, завдань, взаємозамінність і взаємодопомога.

3.2. Пошук партнерів

Партнерства та їх роль у підготовці та реалізації грантів. Як знайти потрібного партнера для гранту, особливості партнерства у грантах ЄС.

Тема 4. Бюджетування та формування кошторису

4.1. Бюджетування як важлива складова грантової заявки.

Складання кошторису грантового проєкту та його структурні елементи (витрати на персонал (винагороди, проживання, поїздки, харчування тощо); матеріально-технічні витрати; адміністративні витрати; витрати на послуги (зокрема, типографські, реклама та просування, інформаційні, розробка та адміністрування веб ресурсів і комп'ютерних програм, юридичні, бухгалтерські аудиторські тощо). Ліміти, заборонені витрати, що таке економічно обґрунтована вартість, особливості бюджетування для державних інституцій. Співфінансування та шляхи його пошуку.

Тема 5. Фінальне звітування

5.1. Проміжні звіти та їх застосування.

Особливості підготовки проміжних звітів, випадки застосування та основні вимоги до них.

5.2. Підготовка фінальної звітності.

Завершення реалізації проєкту, основні етапи підготовки фінального звіту й основні документи для нього. Складові частини фінального звіту: звіт про використання бюджету та ресурсів, змістовий звіт, аудиторський звіт тощо). Аудиторський звіт і його особливості.

5.3. Особливості звітів у основних донорів і грантодавців в Україні.

5.4. Фінальний гранш.

Фінальний гранш і його застосування в основних донорів.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1, тема 2. Завдання 1. Практики грантової підтримки соціокультурної сфери	Визначити можливості використання інструменту грантів у соціокультурній діяльності
Тема 3. Завдання 2. Створення ідеї для грантового проєкту	Оформити «ідею» у форматі грантового проєкту, підібрати команду та партнерства для підвищення шансів отримання грантової підтримки
Тема 4. Завдання 3. Планування реалізації грантового проєкту	Скласти робочий план для запропонованої ідеї
Тема 5. Завдання 4. Бюджетування грантової заявки	Скласти кошторис для запропонованої ідеї

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1-5	Вивчення лекційного матеріалу за заданою тематикою
Завдання 1	На основі інформації щодо основних практик грантового менеджменту визначити можливості використання інструменту грантів у соціокультурній діяльності
Завдання 2	На основі отриманою інформації визначитися яка програма найкраще підходить для реалізації обраної ідеї (на основі

	програм Українського культурного фонду).
Завдання 3	На основі зразку «Робочий план проєкту» інструкції для програми Українського культурного фонду скласти робочий план
Завдання 4	На основі інструкції для програми Українського культурного фонду скласти кошторис для запропонованої ідеї
Тема 1-5	Підготовка до поточних контрольних робіт
Тема 1-5	Підготовка до екзамену

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як: словесні (лекція (тема 1-5), наочні (демонстрація (тема 1-5)), практичні (практична робота (тема 1 – 5), кейс-метод (тема 1-5)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) – сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні

контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальне навчально-дослідне завдання (35 балів), письмова контрольна робота (10 балів), презентації (15 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Другий (магістрський) рівень вищої освіти
Спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
Освітньо-професійна програма «Подієвий менеджмент».
Навчальна дисципліна «Грантовий менеджмент»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (діагностичне). (10 балів)

Обґрунтувати можливості застосування грантових можливостей за місцем роботи (потенційним місцем роботи) або індивідуальній мистецькій чи соціокультурній діяльності.

Завдання 2 (діагностичне). (10 балів)

Обґрунтувати можливі грантові інструменти для застосування за місцем роботи (потенційним місцем роботи) або індивідуальній мистецькій чи соціокультурній діяльності та визначити коло потенційних донорів або грантодавців.

Завдання 3 (евристичне). (20 балів)

Запропонуйте проект у соціокультурній сфері та сформулюйте до нього: короткий опис, його актуальність, інноваційність і унікальність.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1-2 (діагностичне). (10 балів)

10 - 8 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань. При виконанні завдання студент повинен зробити правильні висновки щодо запропонованої ситуації. Виконання завдання повинно бути охайним.

7 - 5 балів ставиться за правильно виконане завдання, але у випадку неправильно сформульованих висновків та не сформульованих рекомендацій щодо вдосконалення проблеми.

4 - 3 балів ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань.

0 - 2 балів ставиться, коли завдання не виконано або виконано неправильно.

Завдання 3 (евристичне). (20 балів)

16 - 20 балів виставляється за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань. При виконанні завдання студент повинен зробити правильні висновки щодо запропонованої ситуації. Виконання завдання повинно бути охайним.

13 - 15 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань. Допускаються незначні помилки у формулюванні висновків та рекомендацій щодо запропонованої ситуації. Виконання завдання має бути охайним.

10 - 12 балів ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та вміння орієнтуватися в ньому, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, але у разі неправильно сформульованих висновків та рекомендацій щодо вирішення проблеми.

6 - 8 балів ставиться за правильно виконане завдання, з використанням типового алгоритму, але за відсутності висновків та рекомендацій щодо вирішення проблеми.

3 - 5 балів ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань.

0 - 2 балів ставиться, коли завдання не виконано або виконано неправильно.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Підприємництво, торгівля, біржі в процесі соціально-економічного розвитку [Електронний ресурс] : монографія / І. В. Гонтарева, Г. Л. Матвієнко-Біляєва, В. І. Ковальова [та ін.] ; за заг. ред. І. В. Гонтаревої. - Електрон. текстові дан. (2,70 МБ). - Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 155 с. - Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20275>.

Додаткова

2. Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України: зведений звіт МКІП / О. Ніколаєва та ін. (на правах рукопису). Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1ROTtpyM4Lfr84aO5RV0Dj1bRNp7K1HnJ/view>

3. Кулініч О.В. Український культурний фонд, як суб'єкт культурної політики / О.В. Кулініч А.А. Гаврашенко // Теорія та практика державного управління. – 2020, вип. 2(69), С. 50–57.

4. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах. Дніпро : ДДУВС, 2018. 68 с.

5. Нагірська К. Грант-менеджмент: просто про складне. 2022. 58 с. Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?library=hrant-menedzhment-prosto-pro-skladne>

6. Освіта для менеджерів культури: актуальна ситуація і перспективи розвитку. Аналітичний звіт / під ред. О. Сагайдак. Режим доступу: <https://uaculture.org/wp-content/uploads/2022/02/4can31-02359-osvitamenedzheriv->

[kultury.-analiz-aktualnoyi-sytuacziyi-i-perspektyv-rozvytku.pdf](#)

7. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с.

8. Kotlyk A. V. Methodical approach to analysis of volatility, uncertainty, complexity and ambiguity of the external environment = Методичний підхід до аналізу волатильності, невизначеності, складності та неоднозначності зовнішнього середовища/ А. V. Kotlyk, Y. Jamal // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2018. – № 4. – С. 65–69. – Access mode: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21650>.

9. Vereshchagina G. V. Definition and evaluation of the risk factor influence on startup's life stage marketing management / G. V. Vereshchagina, T. Ye. Pliekhanova // Materials of the II International Scientific Conference «The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility», Part II, 29 June 2018. – Lisbon, Portugal : Baltija Publishing, 2018. – P. 7-9. – Access mode: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20799>.

Інформаційні ресурси

10. Гете інститут Україна. Режим доступу: <https://www.goethe.de/ins/ua/uk/spr/kur.html>

11. Єднання: все про фандрайзинг. Режим доступу: <https://ednannia.ua/vse-profandraizynh>

12. Економічна привабливість Української культури. Аналітичний звіт. Під керівн. І. Бураковського. Режим доступу: https://uaculture.org/wpcontent/uploads/2020/01/203377_analitychna-dopovid-povnaversiya_ekonomichna-pryvablyvist-ukrayinskoyi-kultury.pdf

13. Запровадження середньострокового бюджетного планування: Зміни до Бюджетного кодексу України. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: https://mof.gov.ua/storage/files/zminy_do_bk_serednyostrochka_14.pdf

14. Індикатори ЮНЕСКО впливу культури на розвиток. Короткий аналітичний огляд щодо України. Культура. Євроінтеграційний портал. Україна-Європа. Режим доступу: https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/2017/Policy%20Briefs/20Abrlv_C&C_photo_UA.pdf

15. Інтерактивна навчальна платформа. Режим доступу: <https://fundraiser.games>

16. Креативна Європа в Україні. Режим доступу: <https://creativeeurope.in.ua/>

17. Культура. Євроінтеграційний портал. Україна – Європа. Режим доступу:

<https://euua.org/yevrointehratsiia/kultura>

18. Курс відеолекцій з грантового менеджменту від Українського культурного фонду. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ucf.in.ua/p/management_lectures

19. Методичні рекомендації для правильного написання проектів та отримання грантів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1QeSHp9EK0t0dvbaW0JE_qeV5qiGYN40Y/view

20. Міністерство економіки України. Сектор «Креативні індустрії». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=994b0513-1759-4b3b-a80a0e70f015017d&tag=CektorKreativnikhIndustrii>

21. Міністерство культури та інформаційної політики України. Режим доступу: <https://mkip.gov.ua/content/pro-ministerstvo.html>

22. Про Український культурний фонд: Закон України 1976-VIII, в ред. від 07.10.2022 База даних «Законодавство України»/ВР України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1976-19#Text>

23. Український культурний фонд. Режим доступу: <https://ucf.in.ua/>

24. Фонд «Ізоляція». Режим доступу: <https://izolyatsia.org/ua/>